N°. 370. # DE GRONDWET. 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . . *f* **1.00.**
Voor elken regel meer. . . . . » **0.15.**
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* **1**, het zegelregt daaronder begrepen.

DONDERDAG 3 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* **70**, Ned. Cour.

De zitting der Tweede Kamer is heden ten *tien*, in plaats van ten *elf* ure aangevangen. De Kamer zal alzoo, blijft ze even lang als de vorige dagen te zamen, zes à zeven uren achtereen werken. Wij juichen, voorzeker, toe, dat er ijver betoond worde in het behartigen van 's lands belangen, maar zouden het diep betreuren indien men, door te langdurige zittingen *afmatting* trachtte te weeg te brengen bij die enkelen, die in staat zijn en zich genegen betoonen om, zooveel mogelijk, licht te verspreiden over — en verbetering te brengen in het aanhangige Indische Regeringsreglement.

Wij hebben er reeds vroeger op gewezen, dat er een geest schijnt te bestaan om, coûte qui coûte, dat reglement ten spoedigste door de Tweede Kamer heen te drijven, ten einde het nog met overhaasting door de Eerste te doen behandelen. Of eene gewigtige wet, als de onderwerpelijke, door dergelijke behandeling in zedelijken invloed winnen zal, meenen wij te mogen betwijfelen. Maar wat zien wij, bovendien, als een natuurlijk gevolg van dat drijven en afmatten gebeuren? Dat de Kamer zich geheel en uitsluitend aan het Indisch Réglement wijdt en alle andere onderwerpen ter zijde laat.

Naauwelijks toch zijn de discussiën over het reglement tot den volgenden dag uitgesteld, of de leden, te regt naar verademing en versche lucht reikhalzende, verlaten om 't snelst de zaal, en te vergeefs waarschuwt de stem des voorzitters, »dat er nog vele andere werk»zaamheden te verrigten zijn.»

Die »vele andere werkzaamheden» worden dan afgehamerd onder het gedruisch der vertrekkende of inpakkende leden, onder het digtslaan der deuren.... en meestal voor ledige zitbanken.

Zoo werd, o. a., gister een besluit tot verzending bij afschrift aan den Minister van Binnenlandsche Zaken van een verzoekschrift genomen.... door, wél geteld, *veertien leden*!!

Art. 100 van de Grondwet luidt: »De Kamers mogen, »noch afzonderlijk, noch in vereenigde zitting, *beraad»slagen* of *besluiten*, zoo niet meer dan de helft »der leden (35) tegenwoordig is.»

Wij vragen of een en ander behoorlijk en voor 's lands belangen bevorderlijk is?

De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* bevat, in zijn No. van heden, het navolgende antwoord op ons betoog (en op het betoog van vele andere dagbladen), dat het, voor de eer der Regering en de wetenschap der Natie, noodzakelijk is geworden, om officiëel de verhouding openbaar te maken, waarin genoemd blad en de *Amsterdamsche Courant* tot de Regering staan:

»Naar aanleiding der staatkundige beschouwingen, in den laatsten tijd door de *Amsterdamsche Courant* en *de 's Gravenhaagsche Nieuwsbode* geleverd, en vooral de door eerstgenoemd dagblad ter sprake gebragte wijziging der Staats-inrigting, waarop wij de aandacht onzer lezers hebben gevestigd, tracht *de Grondwet*, n°. 361, de noodzakelijkheid te betoogen dat voor goed uitgemaakt worde of die bladen onder den invloed van een of meer Ministers staan, en in hoe verre de door hen ontwikkelde denkbeelden al dan niet den geest, de inzigten en bedoelingen van de Regering uitdrukken.

»Volgens *de Grondwet* zoude het te wenschen zijn, dat daaromtrent door een der leden van de Volksvertegenwoordiging eene vraag aan de Raadslieden der Kroon geschiede. De ondervinding heeft geleerd dat, zoodra *de Grondwet* op eene interpellatie hoopt, deze zich niet lang laat wachten, men mag dus verwachten, dat zij ook nu eerstdaags van de bekende zijde te voorschijn zal komen. Zonder het antwoord te willen vooruit loopen, dat, in het uitgelokte en veronderstelde geval van regeringswege zal worden gegeven, laten wij inmiddels gaarne aan de redactie der *Amsterdamsche Courant* over, om, voor haar aandeel, des verkiezende, de meermalen gedane betuiging te herhalen dat zij, onafhankelijk van de Regering, hare politieke beschouwingen in de wereld zendt. Wat ons betreft, kunnen wij even stellig verzekeren, dat onze gedachten over binnenlandsche staatkundige aangelegenheden, geene hoogere ingevingen, maar uitvloeisels van een eigen stelsel zijn.

»Het staat *de Grondwet* nu vrij op ons dien ten gevolge de bedreigde straf van zwijgende verachting toe te passen. Zij weet echter zeer goed, dat waardering of geringschatting van gevoelens over onderwerpen van bespiegeling, allezins betrekkelijk blijft, en voor omkeering vatbaar is, zoodra men zich slechts op een tegenovergesteld standpunt plaatst. Het zij ons alleen geoorloofd, *de Grondwet* met een enkel woord te doen opmerken, dat eene verandering der Grondwet (aangenomen dat zij bij meerdere woeling der partijen, onvermijdelijk zoude kunnen worden), daarom nog geen *coup d'état* is te noemen. Onze verschillende Grondwetten, door het Vorstelijk gezag en de Volksvertegenwoordigers achtereenvolgens bezworen van 1814 af tot 1848 inbegrepen, hebben allen de mogelijkheid van herziening toegelaten en daartoe den weg aangewezen. Met inachtneming harer bepalingen op dat stuk, kan die herziening ten allen tijde ondernomen of voorgesteld worden.»

In de eerste plaats constateren wij den heuschen, bijkans streelenden toon, waarin, als een zeldzaam verschijnsel in de *Nieuwsbode*, het antwoord is gesteld. Naar het schijnt is juist *dit* artikel als een »*article communiqué*», te beschouwen; want het draagt den gewonen stempel der redactie niet.

Wij nemen voorts, met genoegen, acte van den uitleg, die aan de »beruchte bedreigingen» is gegeven, en willen — om niet al te hard te zijn — nu gelooven, dat slechts onhandigheid en verlegenheid in de verdediging eener wanhopige zaak als »gewelddadige ommekeer» hebben doen voorstellen, wat eigenlijk »grondwettige verandering» moest beteekenen.

Zoo lang slechts met wijziging der Grondwet *volgens de grondwettige vormen* wordt gedreigd, zijn wij gerust. De Nederlandsche Natie zal wel vooreerst niet genegen zijn, eene voldoende meerderheid als hare vertegenwoordigers af te vaardigen, die zoodanige poging zal bekrachtigen.

Wat eindelijk de verzekering betreft, dat de gedachten van *de Nieuwsbode* »over binnenlandsche staatkundige »aangelegenheden, geene hoogere ingevingen, maar »uitvloeisels van een eigen stelsel zijn»: wij moeten, bij de herinnering, dat zoodanige verzekering reeds meermalen gegeven en even dikwerf door de feiten weêrsproken is, daaraan ons onvoorwaardelijk geloof voor als nog onthouden. Wanneer een dagblad *als uit naam der Regering* spreekt, dan moet, is het een aangematigde titel, de Regering zelve daartegen opkomen; en zoolang dit niet geschiedt zal het geloof aan connexiteit blijven bestaan.

Brieven uit Curaçao, bij ons ontvangen, maken gewag van eene gebeurtenis op dit eiland, die waarschijnlijk reeds nu tot diplomatieke onderhandelingen met de Staten van Noord-Amerika zal hebben geleid, en derhalve wel verdient algemeen bekend te worden. Wij laten eenvoudig den Curaçaoschen briefschrijver spreken:

»Bij de aankomst alhier op den laatsten Mei, van de Noord-Amerikaansche schoener *Abbot Devereux*, kapitein F. A. Gross, heeft zich de heer Joung aan boord van dat vaartuig begeven, van den gezagvoerder de zeepapieren afgeëischt, en hem in de plaats gegeven, een bewijs, dat bedoelde papieren bij hem, als handelsagent van de Vereenigde Staten alhier, waren gedeponeerd.

»De inklaring kon, natuurlijk, nu geen plaats grijpen; want bij art. 10 van het reglement op den in-, door- en uitvoer van koopmanschappen, dd. 26 Maart 1849 (Publicatie-blad No. 4), is uitdrukkelijk voorgeschreven: »Zoo »spoedig mogelijk na hunne aankomst, immers binnen »den tijd van zes uren, zullen de schippers ten kantore »van den kolonialen ontvanger, met overgifte van »hunne scheepspapieren en het manifest der lading, »moeten inklaren.»

»De kapitein, die in de onmogelijkheid was aan de wet te voldoen, wendde zich schriftelijk tot den Gouverneur met verzoek om gedispenseerd te worden van het indienen zijner scheepspapieren bij de inklaring. Hierop werden de Koloniale Raad en de regtbank gehoord, waarvan de eerste, volgens een zeker gerucht, het Bestuur zou geadviseerd hebben, om zich stipt aan de wet te houden; terwijl de andere den Gouverneur den raad gaf, om, in het belang van den handel, met toegevendheid te werk te gaan. Wat daarvan ook zij: zeker is het, dat kapitein Gross werd gedispenseerd van zijne verpligting tot het overleggen van scheepspapieren en manifest.

»Na dit geval, waarin het Gouvernement ongetwijfeld heeft toegegeven, om alle botsingen te vermijden, en voornamelijk om den Amerikaanschen handel te dezer plaatse geene hinderpalen in den weg te leggen, was ieder wachtende naar de komst van een ander Amerikaansch vaartuig, ten einde te zien hoe deze zaak zou afloopen.

»Ik zou zeker van partijdigheid worden beschuldigd, indien ik de stemming der bevolking over deze zaak verzweeg. Velen zagen in de toegevende handelwijze van het bestuur een wijzen maatregel, die eene gezonde staatkunde aangaf, terwijl anderen de betoonde inschikkelijkheid, als beneden de waardigheid der Nederlandsche Regering zijnde, ten strengste afkeurden, naardien zij den heer Joung als een vreemdeling beschouwden, die, wel is waar, de handelsbelangen zijner natie voorstond, maar wien geen officiëel karakter mogt worden toegekend, omdat hij door ons Gouvernement niet erkend was, en, in elk geval, de bevoegdheid niet had, om tot overtreding onzer wetten het voorbeeld te geven.

»Deze zaak was na verloop van acht dagen bijna dood gebloeid, althans men hoorde niemand meer daarvan gewagen, toen ze weder door eene onvoorziene omstandigheid werd in het geheugen teruggeroepen.

»De heeren van der Meulen en C°. scheepten in de, aan hen geconsigneerde Amerikaansche schoener *Arcadia*, kapitein Winchester, goederen voor New-York in, en lieten, in den ochtend van den 10 Mei, toen dat vaartuig zeilklaar was, den heer Joung, die bij hen bekend stond als commerciëel agent van de Vereenigde Staten, verzoeken, om de facturen op de gebruikelijke wijze, na afname van den eed, te teekenen. Deze heer weigerde dit, en gaf het volgende te kennen: dat hij bij publieken geruchte vernomen had, dat het Gouvernement van Curaçao den loods in last had gegeven, om de gezagvoerders van Amerikaansche vaartuigen, die voortaan zouden verlangen binnen deze haven te komen, met de alhier vigerende wet, opzigtens de inklaring, bekend te stellen; dat zij aan den kolonialen ontvanger, en niet aan den heer Joung, die voorgeeft commerciëel agent te zijn van de Vereenigde Staten op dit eiland, hunne scheepspapieren moeten uitreiken; dat, indien zij het laatste doen, zij alsdan niet tot de inklaring zullen toegelaten worden, maar wel verbeuren eene boete van *f* 500; dat hij deze orders als eene beleediging, aan zijn Gouvernement gedaan, beschouwde, en derhalve zijne functiën gestaakt had.

»Op dit antwoord lieten de heeren van der Meulen en Co. het bovenstaande mondeling ter kennis brengen van het Gouvernement, met verdere mededeeling, dat zij tegen deze handeling van den heer Joung zullen protesteren.

»Omstreeks $2\frac{1}{2}$ ure van dien dag begaven zich de koloniale secretaris, als belast met het ambt van notaris, de advokaat Mr. J. H. Beaujon, de intrepreteur A. J. Pijpers en nog 2 klerken als getuigen, ten kantore van den heer Joung, om eene insinuatie te beteekenen, en voorts te protesteren tegen zijne handeling, ten einde, volgens de wet, de daaruit voortvloeijende nadeelen, winstdervingen, enz. op hem te verhalen.

»Volgens zekere informatiën, zou de heer Joung op de insinuatie geantwoord hebben: dat hij geweigerd had, de facturen der heeren van der Meulen en Co. te teekenen, omdat hij gehoord had, dat het Gouvernement een order aan den loods had uitgevaardigd, die beleedigend voor zijn Gouvernement was; dat hij den Gouverneur had geschreven en van Zijn HEG. zijn paspoort had gevraagd, doch het antwoord van den Gouverneur voor hem satisfacerend was, dewijl Zijn HEG. ontkend had zoodanige orders gegeven te hebben, zijnde die door den Procureur des Konings uitgevaardigd, en het Gouvernement zich voor de handeling van dezen amb-

tenaar niet verantwoordelijk kon stellen; dat hij zich thans bereid verklaart, de facturen te teekenen, maar met het protest niets te maken wilde hebben.

„Nadat dit afgeloopen is, reikte hem de notaris, zoo ale gebruikelijk was, de insinuatie toe; doch de heer JOUNG wierp haar op den grond voor de voeten van den notaris, herhalende, dat hij niets daarmede te maken had. Hij wees voorts den notaris en de daarbij tegenwoordig zijnde personen het Amerikaansche wapenbord dat boven zijne deur hing, en de vlag der Vereenigde Staten, die voor het kantoor woei, en zeide: *„die vlag en dit wapen zallen mij beschermen; ik hoop dat dit het begin van het protest zal wezen.„*

„Dit is een trouw verhaal van het gebeurde.

„Voorwaar, wie is er, die niet volmondig zal erkennen, dat deze vreemdeling, die hoewel, met eene aanstelling van zijn gouvernement voorzien, doch hier niet erkend, buiten den kring van zijne atributen is getreden: 1o. door den bevelvoerders van Amerikaansche schepen te verbieden, zich aan de plaatselijke verordeningen van dit eiland te onderwerpen, omdat deze, volgens zijn zeggen, in strijd zouden zijn met *zijne* instructie en 2o. om van het hoofd der kolonie zijn paspoort te eischen, alsof hij met eene diplomatieke betrekking bekleed ware?

„Het bestuur van Curaçao is in dezen met meer dan gewone gematigdheid en behoedzaamheid te werk gegaan, ten einde het Nederlansch gouvernement in geene verwikkeling te brengen met de Staten van Noord-Amerika, ja het bestuur heeft zijne toegevendheid zoo ver uitgestrekt, dat men het niet ten onregte van zwakheid beschuldigde. Over het algemeen werd slechts één wensch vernomen, namelijk, dat de vreemdeling tot zijn wettigen werkkring beperkt worde, de bevordering van de handelsbelangen zijner natie en niets meer. Men mag verwachten, dat het koloniaal bewind van het voorgevallene een trouw en volledig verslag aan het Opperbestuur in Nederland zal doen, waardoor de Nederlandsche regering in staat zal worden gesteld, om de verwijdering van dezen vreemdeling (zoogenaamd handelsagent) van de regering der Vereenigde Staten te verzoeken.„

Niet onaardig is de beschouwing van den heer van Lennep over den aard der zelfstandigheid van gemeenten en gewesten, volgens de grondwettelijke beginselen: eene beschouwing, die in lijnregten strijd is met de anti-revolutionnaire beweringen. Wij troffen haar aan in eene rede, den 17 Mei, in de Tweede Kamer gehouden:

„Ik acht het door de Regering aangenomen stelsel strijdig met een beginsel in ons Staatsregt aangenomen, met een heilzaam beginsel, waardoor zich onze eeuw, onze tijd, van vroegere, van verloopene tijdvakken en vorige eeuwen gunstig onderscheidt; een beginsel van regt, van billijkheid, van orde, van verdraagzaamheid, van liefde; een beginsel, dat, eerst bij de Regering, later bij de natie, niet zonder moeite, niet zonder aanvankelijken tegenstand, niet zonder langdurigen tegenzin en tegenstribbeling wortels geschoten heeft: dat langzamerhand in de hoofden, maar vooral in de harten zich een weg heeft gebaand, maar dat door bepalingen, als hier aan onze goedkeuring worden onderworpen, gevaar loopt weder te worden ontworteld, te worden uitgeroeid — het beginsel van nationaliteit; het beginsel, dat wij niet meer hebben op zich zelf staande provinciën, op zich zelf staande steden, op zich zelf staande gemeenten, maar dat wij uitmaken éene enkele natie, één enkel volk. Dat beginsel is sedert jaren in ons staatsregt opgenomen, is door de Regering gehandhaafd, is vooral uitgedrukt in de Grondwet van 1848.

Letten wij op den vroegeren toestand van de Nederlandsche gewesten, onafhankelijk, op zich zelf staande, door geene banden vereenigd: van de steden, met hare souvereine regeringen, van de dorpen, staande onder eigene heeren; die steden, die gewesten werden door afzonderlijke wetten en verordeningen beheerd; de eenige punten van vereeniging waren: voor de steden de landdagen, de vergaderingen der Staten voor de provincie, voor de gewesten de Staten-Generaal. Ja! gemeenschappelijke belangen, onderling handelsverkeer, verbindtenissen door aanhuwelijking en vermaagschapping bestonden er; maar de namen van Fries en Geldersman, — wat zeg ik — van Gooijer, van Twenthenaar, van Waterlander — van Amsterdammer, van Zwollenaar, van Zaankanter — werden gebezigd om de plaatsen van herkomst te onderscheiden; — nimmer de naam van Nederlander. Dit is zóó waar, dat toen men in 1795 een naam zocht, om aan de nu geëmancipeerde natie te geven, men niet den naam van Nederlander koos, maar een naam uit lang verloopen eeuwen, den naam van Bataaf, die niet zoozeer uitdrukte den band, die het volk vereenigde, maar die eer als leus diende tegen het dwangjuk, tegen den vijand, den Romein van den nieuweren tijd, de aristocratie en vorstenoppermagt. Men sprak, ja, van het vaderland, men maakte gedichten op het vaderland, maar inderdaad waren de denkbeelden van vaderland nog niet inheemsch; zij waren begrensd binnen de enge grenzen van de woonplaats. Dat is veranderd. Wij hebben thans één naam, één Vorst voor dat Vaderland; wij hebben éene Grondwet, dezelfde algemeene wetten en algemeene verordeningen. Alle pogingen zijn door de Regering in het werk gesteld, om in die een wijl afgeschafte maar weder herboren provincie eene fusie, eene verbroedering te weeg te brengen, alle ingezetenen te vormen tot zonen van hetzelfde Vaderland. Dat beginsel is vastgehouden vooral in de Grondwet van 1848. Te voren had elke plaats, elk dorp zijn eigen ambtenaren, die maar zelden daar buiten werden gezonden; tegenwoordig, van den commissaris des Konings af, tot den minste commies der vierde klasse, worden allen regts en links verspreid, buiten de plaatsen, waar zij geboren of gevestigd waren. Het is niet meer het *poorterschap*, dat regten verleent; het is door het *Nederlanderschap* dat men kiezer of kiesbaar wordt, en de kiezers zijn niet meer verpligt binnen de grenzen van hunne provincie hen te zoeken, aan wie zij de belangen van het vaderland willen opdragen; zij hebben hunne vrije keuze door gansch Nederland en ik zou thans van deze plaats stellig het woord niet tot u voeren, indien dit niet zoo was. In één woord, het is de aanhoudende zorg geweest der vorige regeringen om de grensmuren, de wallen van afscheiding tusschen de onderscheidene steden en gewesten af te breken, om ze zelfs zoo veel mogelijk uit het geheugen te wisschen, en wel verre dat eene der vorige regeringen er ooit van beschuldigd is geworden, die afscheiding te hebben willen bewaren, heeft men er juist een verwijt aan de laatst vorige regering van gemaakt, dat zij te weinig eerbied zou hebben gehad voor verkregen regten, voor bestaande gewoonten, voor dierbare herinneringen. En nu, Mijne Heeren, nu vind ik in dit ontwerp bepalingen, geheel aandruischende tegen het beginsel, dat, zoo ik vertrouw, in abstracto ook door de tegenwoordige regering wordt gehuldigd, maar dat hier in dit ontwerp niet wordt toegepast. Nu zal men, naar de voorschriften van dit hoofdstuk, niet vragen of de behoeftige is *Nederlander*, maar wel of hij is *Hagenaar*, *Arnhemmer*, *Eemnesser* of *Schoklander*. En wat zullen de gevolgen daarvan zijn? Verbreking van de banden van goedwilligheid, welwillendheid, gehechtheid tusschen de gemeenten en hare ingezetenen en tusschen de gemeenten onderling.

Wij lazen daarentegen in de *politieke beschouwing* van het anti-revolutionnair tijdschrift *de Vereeniging*, April 1851:

„Iedere familie, iedere gemeente, ieder gewest heeft eene eigene ontwikkeling, geschiedenis, behoefte. Wij scheppen geene aristocratie, maar kunnen niet loochenen, dat het eene geslacht anders is dan het andere. Wij herscheppen geene souvereine steden en gewesten, maar kunnen niet loochenen, dat Amsterdam meer is dan Weesp en Zuidholland dan Drenthe. De nieuwe staatsleer daarentegen beweêrt: Amsterdam heeft boven Weesp niets vooruit, dan dat het in zijn kring meer inwoners telt. Vroeger gaf men aan gemeenten en steden meer regten, naar mate zij als corporatie zich ontwikkelden, thans kent men geene corporatie, maar agglomeratie; geen geheel, dat als zoodanig zich vormt en ontwikkelt, maar eene toevallige zamenwoning van eenige zielen, die allen evenveel regt hebben en dus op gelijken voet moeten behandeld worden.

„Bij de staatsregeling van 1798 ontstond een nieuw Nederland! Geene provinciën meer, maar departementen van de Eems, IJssel, Rhijn enz. Geene gemeenten in de provinciën meer, maar ringen en gemeenten in de departementen. Van dit nieuwe Nederland werd dan ook bij de Grondwet bevolen, dat eene nieuwe kaart zoude worden gemaakt! Het was het souvereine volk, dat zich aldus indeelde. Gelijk men vroeger alles op de meest natuurlijke wijze zich liet ontwikkelen, sloeg men in 1798 dit alles den bodem in en werd de Staat opgelost in vrije (?) gelijk souvereine individuen. Men telde de zielen, men woog ze niet meer. Alle die souvereinen werden geacht zich tot een Staat vereenigd te hebben, en zouden in hunne grond- en andere vergaderingen zamen overleggen, hoe de huishouding het best in te rigten, om dan een staatsverdrag te maken en zich voorts aan dit gemeenschappelijk (d. i. door die meerderheid op- en doorgedrongen) verdrag te onderwerpen.

„In 1814 bleef men (en geen wonder) onder den indruk dier beginselen; maar men nam uit oude herinneringen ook nog eenige oude begrippen over; men erkende eenigermate de zelfstandigheid der besturen en herstelde zelfs eenige heerlijke regten. Van lieverlede zakte men echter geheel tot de zoogenaamde liberale of liever revolutionnaire begrippen af. Het hooger bestuur namelijk beschouwde zich als den vertegenwoordiger des volks en den uitvoerder zijner souvereiniteit, en begon als zoodanig, in naam van het algemeen belang, de onderdeelen van het één en ondeelbaar geheel (Staat) zoodanig aan eene bureaucratische centralisatie te onderwerpen, dat het juk ondragelijk werd.„

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Belangrijk in vele opzigten zijn de tijdingen, die wij heden ontvangen. De *Indépendance Belge* deelt uit Spanje twee hoogst gewigtige staatsstukken mede, die wij hieronder aan onze lezers mededeelen. Het eerste stuk is, zoo als men zien zal, eene proclamatie van Koningin Isabella aan de Spaansche natie. Dit staatsstuk is de scherpste veroordeeling van de staatkunde der vier laatste kabinetten, Bravo Murillo, Lersundi, Roncali en Sartorius.

De Koningin beschouwt het conflict, dat tusschen de natie en de Kroon is ontstaan, als een misverstand en verklaart, dat nu de waarheid eenmaal tot haar is doorgedrongen, zij bereid is om alle waarborgen voor de handhaving van de vrijheden van de natie te geven, ten bewijze waarvan zij de aanstaande bijeenroeping der Cortes en de benoeming van den hertog van Victoria tot Minister-president aankondigt; er wordt bijgevoegd, dat de Koningin het volste vertrouwen in Espartero stelt.

Het tweede stuk vernietigt het decreet, waarbij de generaals, die het sein tot de beweging hebben gegeven, van hunne rangen en waardigheden zijn ontzet geworden.

Gewis zijn dergelijke stukken niet dan met moeite door de Koningin onderteekend; gewis heeft zij gevoeld, dat dergelijke handelingen niet geschikt zijn om het prestige van de Spaansche Kroon te verhoogen en ook wij vragen, of het niet veel beter ware geweest, zich aan eene dergelijke noodzakelijkheid te onttrekken door vroeger toe te geven en een gehaat kabinet op te offeren? Met geestdrift evenwel heeft de Spaansche natie die stukken ontvangen en de Koningin, die zich den 26sten op het balkon van het Paleis heeft vertoond, is door de bevolking van Madrid met luide juichkreten begroet. Volgens de laatste berigten van dien dag, maakt de Koningin zich gereed eene revue te houden over eenige bataillons van de burgerwacht op het Prado.

Verder is niets bekend, dan dat de telegraaf van den 29sten gemeld heeft, „dat de toestand verbetert„. Wat Espartero zal doen, is nog met den sluijer van het geheim bedekt. Algemeen denkt men, dat hij de constituerende Cortes zal bijeenroepen en tot dien tijd de constitutie van 1837 in werking brengen.

Volgens de laatste berigten rukten van allerwege troepen naar de hoofdstad op. De generaal Dulce wordt elk oogenblik verwacht aan het hoofd van de troepen onder zijn bevel, waarbij zich nog het corps van generaal Blaser gevoegd. Deze laatste is te Baylen gebleven.

Ook de berigten uit het Oosten zijn niet van belang ontbloot. De berigten toch over Weenen, per telegraaf, ont[...] gen, deelen mede dat de Russen bevel zouden hebben gekregen *om onmiddellijk de vorstendommen te ontruimen* en over de Pruth terug te trekken. Brengt men daarmede in verband de sedert eenige dagen van verschillende [...] ontvangen berigten, dat Oostenrijk aan de Porte den [...] heeft gedaan om de vorstendommen door het Ottomaansche leger te doen ontruimen, zoodra de Oostenrijkers binnen rukken, dan is dit berigt zoo geheel onwaarschijnlijk niet. Wat toch zou Oostenrijk met dien eisch [...] len? Gewis kan het niet willen, dat een zoo dapper [...] als dat van Omar-Pacha naar den regteroever van den [...] terugkeerde, om daar bloote aanschouwer te zijn van [...] strijd in de Donau-vorstendommen, indien Oostenrijk [...] oordeel was, dat het de Russen met geweld uit Mo[...] en Wallachije zou moeten verdrijven. De Fransche bladen gaan thans zelfs reeds zoover, dat zij beweren [...] de verbondene legers nu niet meer op de oevers van [...] Donau te doen zullen hebben en een krachtigen slag [...] de Krim zullen doen. Zij willen, dat de eerste aan[...] dadelijk tegen Sebastopel zou zijn gerigt, maar dat [...] bondene legers zich van een kustpunt zouden m[...] maken, daar met 25,000 man den winter doorbrengen [...] in de volgende lente ter zee en te land de Russische [...] in de Zwarte zee aantasten.

Wij laten al deze berekeningen en gissingen voor [...] ning van de buitenlandsche bladen. Zooveel is zeker [...] wanneer het berigt zich bevestigen mogt, hetgeen w[...] zins noodzakelijk achten, voor dat wij er onbepaald [...] trouwen in kunnen stellen, dat de Russen tot o[...] Pruth terugtrekken, dat dan een nieuw tijdvak vo[...] Oostersche quaestie geopend is.

Het berigt, dat prins Andronikoff het leger van [...] onder bevel van Kurschid-Pacha geslagen zou h[...] wordt meer en meer twijfelachtig.

Het huwelijk van den zoon van Reschid-Pacha, [...] oudste dochter van den Sultan, is bepaald op 9 October [...]

Cherif-Pacha is tot buitengewoon commissaris [...] Porte in de vorstendommen benoemd.

Volgens den *Courrier de Marseille* zou het P[...] hof op nieuw tot eene andere denkwijze zijn over[...] men wil te Konstantinopel, dat het hoofd van het [...] kabinet zich naar den Russischen opperbevelhebber in [...] heeft begeven, om hem de voorwaarden te onder[...] waaronder de Shah zich niet alleen tegen Turkije [...] tegen al de vijanden van den Czaar zou keeren. [...] zou Rusland aan Perzie de provincie Erivan, to[...] het gebied van Karabagli, en een gedeelte van [...] Taulish moeten teruggeven; ten tweede de sc[...] Perzie uitdelgen; ten derde zou Rusland Perzie h[...] de herovering op de Turken van de districten Kutt[...] en die in de provincie Azerbyan; eindelijk zou [...] twee millioen ducaten aan den Perzischen onder[...] moeten toetellen.

Men heeft geene verdere tijdingen van den *coup* [...] die in de hoofdstad van Denemarken heeft plaats [...]

Men verneemt uit Parijs, dat de zooveel ger[...] kende zaak van den heer de Montalembert geë[...] met eene ordonnantie, waarbij hij van verdere v[...] wordt ontslagen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN WOENSDAG, 2 AUGUSTUS.

Is ingekomen eene missive van den minister van [...] landsche zaken houdende inlichtingen op het adres [...] heer Ruijssenaars, nopens den internationalen tele[...] Deze missive wordt in handen gesteld eener commissie [...] staande uit de heeren de Man, Mackay, de Ke[...] Heemskerk en de Poorter.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der [...] slagingen over het ontwerp tot vaststelling van het [...] op het beleid der regering in Ned. Indie, en w[...] 72 rakende vooral de erfelijkheid der regenten.

Op dit art. is door den heer v. BOSSE de volgende [...] voorgesteld: 1°. Het 2de en 3de lid van dit art. [...] als volgt: «In elk regentschap wordt, onder [...] ambtstitel als de inlandsche gebruiken mede[...] onder toezigt van eenen regerings-beambte, een [...] aangesteld door den Gouv.-Gen. uit de inlandsche [...] gekozen. „De instructien dier Regenten worden [...] Gouv.-Gen. vastgesteld„ en 2°. het 4de lid van [...] te doen vervallen. De voorsteller zegt, dat hij [...] ming over zijn amend. op art. 59, waarbij de [...] deelde het beginsel van toezigt door regerings-be[...] de culturen niet te moeten aannemen, zijn [...] intrekt.

Het tweede amend. zal hij kortelijk toelichten [...] zich niet wagen in eene discussie te treden over [...] stuk van de erfelijkheid der regenten, maar [...] wel de nuttigheid en noodzakelijkheid om d[...]

deze wet op te nemen. Daartegen heeft hij drieërlei bezwaren. Hij acht die opneming: 1o. *Onbestaanbaar* met de regten des Konings. Gisteren heeft men nog gehoord, dat regenten zijn inlandsche ambtenaren door de Regering aangesteld of erkend; en dan meent hij dat de keuze der ambtenaren geheel tot het praerogatief van het uitvoerend gezag behoort. Dit is ook nu reeds eenmaal uitgemaakt bij de bevordering, het ontslag en het pensionneren van militaire en burgerlijke ambtenaren, 2o. *Onstaatkundig*, omdat door het artikel die inlandsche hoofd-ambtenaren tegenover de Kroon regten zullen erlangen op aanstelling; het is ook niet staatkundig die hoofden onafhankelijk te maken van het uitvoerend gezag; en 3o. *Gevaarlijk* in zeker opzigt. Die erfelijkheid der regenten is een regerings-beginsel, waarop men bij veranderde omstandigheden kan terug komen. Als nu eene volgende regering de overtuiging heeft om die kaste-regering in Indië af te schaffen, dan zullen daarover nieuwe discussiën gevoerd worden, die misschien geen goeden indruk in Indie zullen maken. Men zal zeggen dat er voorwaarden in het artikel gesteld zijn: eerlijkheid, bekwaamheid, ijver en trouw, maar Spr. zegt dat het wel een correctief is, maar dat hij betwijfelt of het voldoende is.

De heer VAN HOËVELL heeft op art. 72 een eensluidend amend. voorgesteld, zoodat het vervallen van al. 4 als een amend. van die beide heeren beschouwd wordt. Die heer licht ook zijnerzijds zijn amend. toe. Hij treedt ook niet in een onderzoek der vraag omtrent de erfelijkheid der regenten. Hij stelt zich alleen de vraag ter beantwoording voor: is het goed, dat de wetgevende magt uitmake dat die regenten regten hebben en dat de Regering die onder zekere voorwaarden moet eerbiedigen?

Na de rede van den heer van Bosse zal hij niet veel zeggen. Ook hij acht de vaststelling van het beginsel in de wet onnoodig; het behoort tot het gebied der uitvoerende magt. Hij toetst nu de redenen door de Regering tot opneming van het beginsel bijgebragt, vooral, dat er in der tijd mondelinge beloften zijn gedaan omtrent de erfelijkheid. Welnu, zegt Spr., houdt die belofte, maar ga niet verder; schrijf het niet als algemeen regt in de wet. Zoo het noodig is, waarom is het dan niet geschreven in het Reglement van 1836, dat posterieur is aan de belofte? Ook al ware het in dat reglement opgenomen, behoefde het daarom nog niet in deze wet te geschieden; want dat Reglement van 1836 was afkomstig van het uitvoerend gezag; het was, als 't ware, eene instructie aan den Gouv.-Gen.

In de tweede plaats acht hij het voorstel hoogst *schadelijk a* voor het gezag van het gewestelijk bestuur op Java, hierbij wijzende op den nadeeligen invloed van de versterking der positie van de regenten tegenover de Europesche hoofd-ambtenaren, *b* voor het gezag van het Gouvernement in het algemeen, meer bepaald uit het oogpunt van de nuttige en wenschelijke afbakening van de positie dier regenten tegenover het Gouvernement. De heer van Bosse heeft reeds gewezen op het bezwaar als men te eeniger tijd op het beginsel zal willen terugkomen, en hij wijst nu op de gevolgen van iets anders, namelijk als het Gouvernement redenen meent te hebben een regent te passeren. Dan zal deze of zijne familie, het regt hebben, om bij *deze kamer* (die voor de handhaving der wetten moet waken) met petitiën te komen, en tot welke discussie zal zoo iets aanleiding geven, geheel loopende over personen en waardering van trouw, ijver of bekwaamheid? Hij vreest geen kwaadwillige discussie over Indie, maar dergelijke deliberatiën over de vermeende gekrenkte regten, van hooge Indische hoofden, zoude hij niet opportuun wenschen. Hij drukt het belang dezer beslissing in zulk eene gewigtige zaak, den leden der kamer zeer op het hart.

De heer ROCHUSSEN treedt terug in zijne beschouwingen van gisteren omtrent de erfelijkheid der regenten en vult die aan naar aanleiding van de wederspraak hier en daar gisteren tegen het historisch gedeelte van zijn betoog in het midden gebragt. Hij wijst vervolgens aan, dat van oudsher de erfelijkheid als beginsel van staatkunde, werd opgevolgd. Wanneer nu in het artikel het beginsel der erfelijkheid *absoluut* werd gevestigd, dan zou hij aan het amend. waarde hechten; als een bepaald *regt* ware het bedenkelijk, maar dat staat er niet; er staat »zooveel doenlijk« en er zijn wijders voorwaarden gesteld. Hij geeft toe dat de residenten meenen dat hun gezag door de regenten benadeeld wordt, — maar hij vraagt of zij ten deze geheel onpartijdig zijn, nu de regenten een tegenwigt zijn van het gezag der residenten.

De heer VAN LIJNDEN kan de bezwaren tegen het art. der regering niet deelen, en zal dus stemmen tegen de amendementen.

De heer BAUD (voor zoover hoorbaar) treedt in een uitvoerig geschiedkundig overzigt van alles wat pleit voor het stelsel der erfelijkheid, als het ware eene aanvulling van hetgeen in de Mem. v. Toel. voorkomt.

De heer VAN HOËVELL vraagt wat de quaestie is. Verlangt men eene beslissing, of de erfelijkheid der regenten goed is of niet? of dat de Kamer zou verklaren dat de belofte ten onregte is gedaan? of dat de Kamer een desaveu aan den Koning zal doen? Neen, hij verlangt alleen dat de Kamer geene beslissing zal nemen in zulk een gewigtig punt, zoo diep ingrijpende in den geheelen toestand van Indie, waartegen bevoegde deskundigen zoo vele bezwaren hebben ontwikkeld. De *voorstanders* van het artikel verlangen echter wel eene beslissing, zonder te redenen van de gezagvoerders, die zoo zeer tegen de erfelijkheid zijn, als gehoord te hebben of hunne gronden gewogen. De voorstanders verlangen, nog eene andere beslissing, namelijk dat het stelsel van de erfelijkheid der regenten in de wet worden opgenomen, terwijl zij, die tegen het artikel zeggen, dat dit aan het *uitvoerend gezag* behoort. De heer Baud nu heeft die quaestie miskend, hij heeft geen onderscheid gemaakt dat er is tusschen het opnemen in *de wet* en het overlaten aan de uitvoerende magt. Hij heeft hen, die tegen het opnemen van het beginsel in *de wet* zijn, beschouwt als tegen het beginsel zelf gekant. Spr. zal niet in het geschiedkundige gedeelte der rede van den heer Baud treden. Hij zou tegen diens individuële beschouwingen over het nut en de noodzakelijkheid van de erfelijkheid der regenten, *zijne* individuële beschouwing daartegen kunnen over stellen; wat zou het baten, bij gemis aan de kennis der gronden o. a. van de residenten, die er meest allen tegen zijn. Spr. komt nu tot eenige afzonderlijke opmerkingen, naar aanleiding der argumenten van den heer Baud. Hij voert o. a. aan, dat het geheele betoog omtrent de ontwikkeling van organische krachten afstuit op de omstandigheid dat de regenten die organische kracht niet hebben, want ze zijn eene instelling van ons. De organische kracht moet aangekweekt worden bij het dessabestuur. (gemeentebestuur.)

Hij neemt nog eenige opmerkingen op en zegt aangaande de gegeven belofte, dat de heer Baud, als zelf de belofte gedaan hebbende, deze met regt verdedigt, maar hij antwoordt: wij willen de belofte niet terug nemen, maar wij zeggen alleen: het is eene zaak van het uitvoerend gezag en niet de taak van den wetgever. En hij vertrouwt dat elk minister van kolonien de gedane beloften zal eerbiedigen. En dat de belofte niet in het Reglement van 1836 is opgenomen, bewijst dat de heer van den Bosch juist de bezwaren eener bekrachtiging inzag.

Nadat de zitting eenigen tijd geschorst was, geeft de VOORZITTER te kennen dat er verschillende beslissingen nopens den loop der werkzaamheden en de orde der discussiën zijn genomen. Van regeringswege is op de wenschelijkheid aangedrongen om eenige ontwerpen af te doen. En daar het nu onzeker is of na de behandeling van het aanhangig reglement voor Indie er wel tijd over zal zijn om nog veel meer te behandelen, zoo stelt hij nu voor om aanst. Vrijdag, ten 1 ure, na de pauze, aan de orde te stellen de volgende vijf wets-ontwerpen, als 1o. tot indeeling der gronden van den Haarlemmermeerpolder in aangrenzende gemeenten. De afdoening van dit ontwerp is wenschelijk in het belang van orde en policie; 2o. betrekkelijk de maatschappij van weldadigheid; 3o. tot wijziging van hoofdstuk IX B. der begrooting; 4o. tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Middelburg; en 5o. nopens den invoer van goud en zilver in de Overzeesche bezittingen.

Over dit voorstel ontstaat eene discussie, die nagenoeg anderhalf uur duurt.

De heer DE POORTER wil mede aan de orde gesteld hebben het wetsontwerp betrekkelijk het kanaal van Grave naar den Amer. De heer v. BOSSE stelt voor, om te bepalen, dat onmiddellijk na afloop van de discussien over 't aanhangige wetsontwerp, zullen plaats hebben, die over het ontwerp tot wijziging van het tarief. De slotsom dezer discussie is geweest:

1o. dat AANGENOMEN is het voorstel des Voorzitters, om Vrijdag de 5 genoemde ontwerpen te behandelen;

2o. dat VERWORPEN is het voorstel van den heer de Poorter, om het ontwerp, door hem genoemd, aan de orde te stellen.

3°. dat *aangenomen* is het voorstel van den heer v. Bosse, om na afloop van het Indisch reglement te behandelen het wetsontwerp betrekkelijk het tarief; en

4°. is, op voorstel van den heer Thorbecke, weder ingetrokken het besluit sub n°. 1 genomen, zoodat de discussien over het Indisch reglement onafgebroken zullen worden voortgezet en eerst daarna de vijf bovengenoemde wetsontwerpen en dat over het tarief zullen behandeld worden.

Alsnu worden de discussien over art. 72 van het Indisch regerings-reglement hervat. De heer VAN BOSSE komt op zijne bedenkingen terug, en adstrueert nog nader de noodzakelijkheid van zijn amendement; hij wordt hierin door den heer VAN NISPEN ondersteund, die uitvoerig aantoont, dat de belofte van den heer BAUD voor den wetgever niet zoo verbindend is, om het gevaarlijke beginsel der erfelijkheid van de regenten in de wet te stellen. — De heer VAN GOLTSTEIN verdedigt het voorstel der Regering, als strekkende om den zedelijken invloed der regenten te versterken. Ook de heer ELOUT is tegen het amendement.

De MINISTER VAN KOLONIEN verwondert zich dat men strijdt tegen de opneming in de wet van eene belofte, die door de bevoegde magt aan de Javaansche aristocratie is gedaan; en dit te meer, daar men erkent, dat de gedane belofte moet worden nagekomen. De Min. erkent dat 't is een gewigtig beginsel, en in deze organieke wet behooren de groote beginselen te worden vastgesteld. [Maar vergeet de Minister, dat *juist deze wet* de beslissing van alle groote beginselen *ontwijkt?*] De Min. treedt ten slotte in eene uitvoerige ontwikkeling van de redenen, die geleid hebben om de belofte van erfelijkheid af te leggen en die thans in de wet te doen bestendigen.

De heer VAN HOËVELL refuteert den Minister en stelt o. a. in een helder daglicht, dat de gedane belofte betrekkelijk de erfelijkheid zelfs de Regering in een nevelachtig licht toeschijnt. De Kamer kon dus over de gegrondheid en den zin der belofte geen uitspraak doen. Dat de regering zelve aan die belofte in de practijk weinig waarde hecht, betoogt Spr. uit verscheidene voorbeelden van afzetting, ontslag en benoeming van regenten, zonder eenige inachtneming van de belofte, die nu door de Regering zoo hoog wordt gesteld.

De heer ROCHUSSEN beantwoordt den vorigen Spr. en betoogt, o. a. dat de voorbeelden, die door Spr. werden genoemd uit aanstellingen van regenten, onder zijn bestuur, niet juist zijn; want dat die aanstellingen juist geschied zijn volgens de bekende belofte zijn geschiedt.

De heer BAUD treedt mede op nieuw in eene breedvoerige beschouwing over het beginsel der erfelijkheid, over het regtmatige der gedane belofte, over de noodzakelijkheid om haar nu bij de wet te bekrachtigen, enz.

De heer VAN BOSSE komt ook nader op zijne bezwaren terug en op de verdediging van zijn amendement; en toont aan, dat er groot verschil bestaat tusschen beginselen van regering en beginselen van organisatie, en dat de Min. dat verschil niet heeft in 't oog gehouden, toen hij deze wet, eene wet van beginselen noemde.

De heer v. NISPEN blijft mede bij zijn gevoelen en toont andermaal aan, dat de regering zelve niet juist weet, in welke zin en strekking de belofte der erfelijkheid is gegeven. Spr. meent dat de Kamer niet daar is, om de dwalingen van het uitvoerend gezag te herstellen.

Nu de discussien gesloten zijnde, wordt in stemming gebragt het amend. van den heer van Bosse, dat met 30 tegen 23 stemmen wordt VERWORPEN.

Voor de heeren van Nispen, Meeussen, Thorbecke, Reinders, van Eck, van Akerlaken, van der Veen, Hengst, van Hoëvell, van Bosse, de Poorter, Hugenholtz, Sander, Sloet, v. d. Poel, Zijlker, Slicher, Ten Cate, Westerhoff, Jespers, Beens, de Man en Bots.

Art. 72 wordt daarna aangenomen zonder discussie en stemming.

De Voorzitter stelt voor de verdere discussie uit te stellen tot morgen ten 11 ure; de heer v. HEIDEN REINESTEIN stelt voor, om te beginnen, voortaan zoolang de discussiën zullen duren, ten 10 ure. In stemming gebragt, wordt het voorstel met 32 tegen 18 stemmen AANGENOMEN.

's Gravenhage, 2 Augustus.

Z. M. heeft verplaatst de volgende controleurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, als: den heer E. Ypeij, van Harderwijk naar Amsterdam, voor de directe belastingen in het 1ste arrondissement; den heer C. A. M. baron du Tour, van Gorredijk naar Harderwijk, den heer F. A. des Tombe, van Dordrecht naar Zalt-Bommel; den heer J. W. E. de Groot, van Schagen naar Dordrecht (1ste afdeeling); benoemd tot controleur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen van de 3de kl. te Gorredijk, den heer P. Lammers Soeteman, thans surnumerair bij 's Rijks belastingen te Rotterdam; bevorderd tot controleur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen van de 1ste kl. den heer F. J. Richard de Bertin, thans van de 2de kl. te Amsterdam: van de 2de kl., de heeren jhr. mr. S. Trip, thans van de 3de kl. te Harlingen, en L. R. Wentholt, thans van de 3de Kl. te Zaandam.

De buitenlandsche dagbladen brengen ons twee gewigtige, door koningin Isabella van Spanje uitgevaardigde Staatstukken, welke wij in hun geheel mededeelen en waarop wij de aandacht onzer lezers vestigen.

Het eerste stuk is eene proclamatie van den volgenden inhoud:

Spanjaarden!

Eene reeks van betreurenswaardige dwalingen heeft mij van u kunnen scheiden en tusschen het Volk en den Troon een onregtvaardig wantrouwen doen zaaijen. Men heeft Mijn hart gelasterd, door het gevoelens toe te schrijven, met het welzijn en de vrijheid van hen, die mijne kinderen zijn, in strijd; maar nu de waarheid tot de ooren uwer Koningin is doorgedrongen, hoop Ik, dat de liefde en het vertrouwen in uwe harten zullen herboren worden.

De opofferingen des Volks ter handhaving zijner vrijheden en Mijner regten leggen mij den pligt op, van nimmer de beginselen te vergeten, die ik heb vertegenwoordigd, de eenigen, die ik *kan* vertegenwoordigen: de beginselen der vrijheid, zonder welke geene Natie dien naam waardig is.

Een nieuw tijdvak, op de vereeniging des Volks met den Monarch gevestigd, zal tot zelfs de ligtste schaduw doen verdwijnen van de treurige gebeurtenissen, welke Ik zelve het eerst van allen van de bladzijden onzer historie wensch uit te wisschen.

Ik betreur in het diepste mijner ziel de ongelukken, die plaats hadden, en ik zal beproeven, om ze door eene onvermoeide toegenegenheid te doen vergeten.

Ik lever Mij met vertrouwen en zonder eenig voorbehoud aan de nationale loyauteit over. De gevoelens der dapperen zijn ten allen tijde van edelen aard.

Dat voortaan niets de eensgezindheid store, die ik met Mijn volk wensch te bewaren. Ik ben bereid voor het algemeen belang des lands alle opofferingen te doen. Ik wensch, dat het Land op nieuw zijn wil te kennen geve door de stem zijner wettige vertegenwoordigers en ik aanvaard en bied reeds nu al die waarborgen aan, welke in staat zijn, om zijne regten en Mijn Troon te bevestigen.

De eer der Kroon is de uwe, Spanjaarden, mijne waardigheid van Koningin, vrouw en moeder, is de waardigheid der Natie, die eens van Mijn naam het zinnebeeld der vrijheid maakte. Ik vrees derhalve niet, mij aan u, in te vertrouwen; ik vrees niet Mijn persoon en die Mijner dochter in uwe handen te stellen. Ik vrees niet Mijn lot te plaatsen onder het schild uwer loyauteit; omdat ik vastelijk vertrouw, dat ik, zoo doende, u tot scheidsregters verheffe van uwe eigene eer en van het welzijn des Vaderlands.

De benoeming van den dapperen hertog der Overwinning tot voorzitter van den raad van Ministers en Mijne volledige goedkeuring aan zijne ontwerpen, wier doel alleen het geluk is van allen, zullen de veiligste waarborgen zijn der vervulling uwer edele verlangens zijn.

Spanjaarden! Gij kunt het geluk en den roem uwer Koningin stichten, door aan te nemen wat Zij u biedt en u, in het binnenste van Haar moederlijk hart, voorbereidt. De erfelijkheid van hem, die Mijn raad zal besturen, de vurige vaderlandsliefde, welke Hij ten allen tijde betoond

heeft, zullen zijne gevoelens met de Mijne in overeenstemming brengen.

Gegeven op het paleis,

26 Julij 1854. «*Ik de Koningin.*»

De Min. van Oorlog (*ad interim*) San-Miguel.

Deze proclamatie werd door een decreet gevolgd, aldus luidende:

Koninklijk deceeet.

Gelet op het advies van Mijn Minister van Oorlog, en met het meest mogelijke genoegen, decreteer Ik hetgeen volgt:

Art. 1. De decreten, krachtens welke de generaals O'Donnell, Serrano, Ros de Olano, Concha, Messina en Dulce van hunne ambten, graden, titels en decoratiën werden vervallen verklaard, zijn en blijven vernietigd.

Art. 2. Zijn en blijven vernietigd alle decreten en koninklijke administratiën betrekkelijk de militaire of burgerlijke uitgewekenen, onder het bestuur van graaf San-Luis.

Art. 3. Ik wil, dat een dikke sluijer geworpen worde over de politieke twisten en handelingen gedurende den tegenwoordigen strijd, zoo mede over alles wat tot zijn oorsprong en voorbereiding betrekking heeft.

Art. 4. Onder dit decreet vallen niet de overtredingen of misdrijven der Ministers of Overheden, vatbaar voor vervolging en voor eene uitspraak van de Cortes of de bevoegde regtbanken. In die gevallen zal de Justitie langs den wettigen weg uitspraak doen.

Art. 5. Mede vallen niet onder dit decreet alle nietstaatkundige handelingen, welke tot de gewone misdrijven behooren.

Ik de Koningin.

San-Miguel.

---

* Z. M. de Koning is gisteren avond ten ruim 8 ure van het Loo in de residentie aangekomen.

Z. M. heeft bij besluit van 27 Julij ll. tot ridder der orde van de Eikenkroon benoemd, den heer Radier te Amsterdam.

---

* De gewone audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag aanst., den 4 Augustus, geen plaats hebben.

---

* In de zitting der Provinciale Staten van Zuid-Holland van gisteren zijn de beraadslagingen voortgezet en ten einde gebragt over het voorstel van Gedeputeerde Staten tot aanmoediging der inenting van de longziekte op runderen. Dat voorstel is ten slotte *aangenomen*.

Vervolgens heeft de heer Blom aan Gedeputeerde Staten inlichting gevraagd nopens de redenen, waarom, blijkens blz. 226 van het jaarlijksch verslag nopens den toestand der provincie over 1853 (in deze zomer-vergadering uitgebragt), is afgewezen het nader verzoek van Johannes Kuipers te Rotterdam tot het bekomen van vergunning tot het aanleggen eener diligence-dienst van Rotterdam op Schiedam en terug. — Gedeputeerde Staten hebben daarop, bij monde van den heer Commissaris des Konings, hoofdzakelijk te kennen gegeven, dat die redenen van weigering bestonden in de smalte des wegs en in de menigvuldige gelegenheden tot vervoer van personen en goederen, thans bestaande, welke redenen bereids in het jaarlijksch verslag zijn opgenomen en thans nader door den voorzitter werden toegelicht en ook door den heer Hoffman als billijk en gegrond zijn beschouwd. — Na eenige woordenwisseling tusschen de genoemde en andere leden, heeft deze zaak geen verder gevolg gehad.

Daarna heeft de commissie, in wier handen waren gesteld het adres van de Hollandsche maatschappij van landbouw en het daarop gegeven praeadvys van Gedeputeerde Staten, betrekkelijk de zaak der veeartsenijkunde, bij monde van den heer M. Bichon van IJsselmonde, rapport uitgebragt. — Na eenige woordenwisseling is besloten, de zaak in dit jaar nog geen gevolg te geven, maar haar aan te houden tot de aanstaande zomer-vergadering.

Voorts is namens de commissie, in wier handen was gesteld het adres van van Lange c. s., steenbakkers aan den Hollandschen IJssel, bezwaren inhoudende tegen de voorgenomen Kanalisatie van dien IJssel, rapport uitgebragt, en is, volgens de conclusie van dat rapport, in overeenstemming met het praeadvys van Gedeputeerde Staten, besloten, aan het gemelde adres geen gevolg te geven.

Eindelijk is in beraadslaging gekomen de begrooting van enkel provinciaal en huishoudelijke inkomsten en uitgaven, dienst 1855, nadat door den heer van Dorsser, als algemeen rapporteur, was uitgebragt het verslag van het onderzoek dier begrooting in de afdeelingen. Sommige posten hebben tot eenige woordenwisseling aanleiding gegeven, waarna de geheele begrooting is vastgesteld en besloten is, haar ter goedkeuring op te zenden aan den Minister van Binnenlandsche Zaken en voorts eene vernieuwde aanvraag te doen tot het toestaan bij de wet van de heffing der gewone opcenten, welke met het einde der dienst van 1854 is vervallen.

De voorzitter heeft hierop deze zomer-vergadering in naam des Konings gesloten.

---

* In deze residentie zijn aangekomen en aan het hôtel den Ouden Doelen afgestapt: de heer François de Habbe, Staatsraad van Z. M. den Keizer aller Russen, komende van St. Petersburg, en de ridder James Marshell, Hofraad van H. K. H. de Groothertogin van Saxen-Weimar-Eisenach.

---

* In de de residentie is mede aangekomen, en aan het hôtel de Bellevue afgestapt de heer Herman G. E. Dulong de Rosney, komende van Parijs.

---

* Thans zijn al de vertrekken in het gemeente-badhuis, in de zeebad-inrigting van den heer Maas, in de herbergen te Scheveningen en bij particulieren bezet. Het bezoek is gedurende de laatste veertien dagen zoo in de week als des Zondags buitengewoon druk geweest. Van het bad in de open zee wordt van des morgens vroeg tot des avonds laat onophoudelijk gebruik gemaakt. Sedert den eersten Julij zijn, behalve een groot aantal binnen- en kunstbaden, aan het gemeente-badhuis met de badkoetsen 1712 en met de ontkleedkoetsen 3016 baden genomen; en aan de zeebad-inrigting van den heer Maas met de badkoetsen 2258, en met de ontkleedkoetsen 2719.

De Staatsraad, commissaris des Konings in de provincie Zuidholland heeft den 21 Julij jl., aan de Burgemeesters en Wethouders der gemeenten in deze provincie de volgende circulaire gerigt:

« Volgens eene bij mij ontvangene mededeeling van den minister van Binnenlandsche Zaken, zijn er klagten bij Z. Exc. ingekomen van wege het Departement van Finantiën, omtrent het niet in acht nemen der bepalingen van de wetten op het zegel en de registratie, door de ambtenaren van den burgelijken stand.

« Men heeft namelijk in het bijzonder opgemerkt, dat niet of niet behoorlijk wordt voldaan aan de voorwaarden, waaronder alleen, bij art. 27 A, der wet van den 3 October 1843 (Stbl. nº. 47) en het koninklijk besluit van den 26 Mei 1824 (Stbl. nº. 35), onvermogenden aanspraak op vrijstelling hebben; dat vele der bedoelde overtredingen, vooral in de grensprovinciën, daaruit voortspruiten, dat van buitenlandsche stukken hier te lande niet het zegel- en registrieregt, in de gevallen, waarin die formaliteit een vereischte is, overeenkomstig art. 8 der wet van den 3 October 1843 en art. 42 der wet van den 22 Frimaire, an VII, wordt voldaan, alvorens daarvan bij huwelijksacten enz., wordt gebruik gemaakt.

« Zoowel in het belang der ambtenaren van den burgelijken stand zelve, die zich door dergelijke handelingen blootstellen aan de vrij zware boeten, bij art. 8 en 13 der wet van den 3 October 1843 en art. 42 der wet van 22 Frimaire, an VII, bepaald, maar ook uit een finantieel oogpunt en ter vereenvoudiging van verificatie, schijnt het wenschelijk, dat aan de ambtenaren van den burgelijken stand hunne verpligtingen ten deze herinnerd worden, opdat zij zich kunnen wachten voor overtredingen, welke meestal uit onbekendheid met de wettelijke en administrative voorschriften voortvloeijen. »

Bij Koninlijk besluit van 26 Julij l.l. is eene inrigting daargesteld tot opleiding van jongelieden voor den rang van zee-officier, even als die te Kampen voor de langmagt bestaat. Wij beslissen niet, of dergelijke inrigting goed en wenschelijk is, en of niet voor den zee-officier, meer welligt dan voor den officier bij de landmagt, eene wetenschappelijke opleiding volstrekt noodzakelijk is; indien dit waar is, zoo als deskundigen op goede gronden beweren, dan geeft art. 18 van het besluit geen groot denkbeeld van het doorzigt des Ministers; immers volgens dat artikel zal slechts bij uitzondering aan adelborsten, die « blijken geven van bijzonderen aanleg voor het wetenschappelijk gedeelte van hun vak, *laten als officier* gelegenheid gegeven worden zich daarin te oefenen aan de applicatie-school te Breda. » Wij beslissen evenmin, of dergelijke inrigting geene ongelijkheid zal brengen onder de officieren, die niet dan schadelijk kan zijn voor 't esprit de corps en de goede dienst; wij laten het onderzoek van deze en dergelijke vragen over aan hen, tot wier kring deze specialiteit behoort. Wij wenschen alleen de aandacht te vestigen op art. 3 van het besluit, bepalende, dat om tot adelborsten der 3de klasse te worden aangesteld, inzonderheid die jongelingen in aanmerking komen, die kinderen zijn van officieren of ambtenaren van den Staat, of wel wier ouders door bijzondere daden op ondersteunning van Staatswege aanspraak zouden kunnen maken.

Had men voorrang toegekend aan hen, wier ouders zich bijzonder verdienstelijk hadden gemaakt: wij zouden er vrede mede hebben, maar nu geeft men geheel algemeen voorregt aan kinderen van officieren en ambtenaren, dus ook aan hen, die niet vallen in de termen van het slot van het artikel, die dus *niet* door bijzondere daden op ondersteuning van Staatswege aanspraak zouden kunnen maken.

Wij vragen: is dat billijk en regtvaardig? Is het behoorlijk, dat hij, die met geringe kosten op achttienjarigen leeftijd tot officier werd bevorderd, die dus van jongs af aan door den Staat werd bezoldigd, voorgetrokken worde boven handelaar en industriel? Is de ambtenaar, die vaak zonder eenige opoffering en zonder eenige andere moeite, dan herhaald sollicteren eene goed bezoldigde betrekking verkreeg, verdienstelijker, dan de nijvere burger, die door eigene krachtsinspanning zich een eerlijk bestaan verwierf?

Zou de Minister, welke die vragen toestemmend beantwoordt, niet alleen staan? Inderdaad er zijn er reeds genoeg, die jagt maken op posten en ambten: de Regering behoeft geene premiën tot aanmoediging uit te loven.

(*Arnh. Ct.*)

---

* In de zitting van den Gemeenteraad van Leijden, van 31 Julij, is het voorstel van de commissie van finantie, omtrent de voordragt betreffende de herziening van het belasting-stelsel, strekkende om de behandeling van het door Burgemeester en Wethouders aangeboden plan tot herziening van het belasting-stelsel te verdagen tot na de behandeling van de begrooting voor 1855, met algemeene stemmen aangenomen.

De heer Dr. C. J. Temminck, directeur van 's Rijks Museum van Nat. Historie te Leijden, is door den Koning van Portugal benoemd tot ridder der Kon. en Militaire Orde de la Conception.

Men meldt uit Leijden, dat Z. K. H. de Prins v… tegen de helft dezer maand met zijn gouverneur, … luitenant-kolonel Jhr. E. A. O. de Casembroot, … woon adjudant van Z. M. den Koning, het voor… te dien einde van wege Z. M. aangekochte huis … Rapenburg aldaar, zal komen betrekken, om zijne … bereidende studiën tot de academische lessen aan te …

Wij vernemen, dat met de instructie der zaak … misdaad aan den Ringdijk, belast is de heer Mr. … Eijk Bijleveld, lid van de Arrondissements-Regtban… Amsterdam, en dat de uit Londen overgebragte gevan… erkend heeft te zijn Johan Heinrich Kemper, zonder … wel zijne schuld aan de misdaad te erkennen.

Den 30 Julij had in Prinsland een droevig on… plaats. Twee personen, die woorden kregen, waren … gemeen geworden. Een bejaard man tusschen beide w… de komen om hen te scheiden, werd het offer zijner … reidwilligheid, daar hij door een van beide getroffen w… en onmiddellijk dood ter aarde stortte.

Correspondentie.

Wij hebben een uitvoerigen brief ontvangen van … advocaat Mr. C. van Baerle, thans te Eindhoven w… achtig. Morgen zal deze brief geplaatst worden, omd… ruimte ons voor heden ontbreekt, zoowel als de noo… tijd, om die missive te doen zetten.

Per Telegraaf.

Weenen, Dingsdag 1 Augustus. Eene officiële … che uit Bucharest, dd. 29 Julij, bevestigt het berigt … den vrijwilligen aftogt der Russen van Fratechti … Bucharest.

Madrid, Dingsdag 1 Augustus. De generaals O'Do… en San Miguel zijn verheven tot de waardigheid van … schalken. Generaal Espartero is benoemd tot preside… den raad, O'Donnell tot minister van oorlog en de ge… Serrano tot kapitein-Generaal van Andalusië.

Hamburg, Dingsdag 1 Augustus. De Hengist … Stockholm aangekomen.

Lubeck, Dingsdag 1 Augustus. Men wil uit… plaats de bevestiging van de inneming van Bomarsun… nomen hebben.

Londen, Woensdag 2 Aug. Gisteren is in het Ho… huis behandeld het voorstel van lord Dudley St… strekkende, dat de betaling der Russisch-Hollandsche … zou worden geschorst. Na eenige beraadslaging is dit … stel met 57 tegen 5 stemmen *verworpen*.

Londen, Woensdag 2 Augustus (2 ure). Consols $92\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Mexico N. 3 pct. $24\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pc… Gren. Uitg. $6\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; Ecuador $3\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Spanje binnenl. … $37\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$; dito 1 pct. $18\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$; dito Certific. $4\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$; … $4\frac{1}{2}$ pct. $82\frac{1}{4}$; dito 5 pct. 98; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. 61; dito … $91\frac{3}{4}$; Sardinie 5 pct. 85.

— De handel in tarwe heden vast. De neiging … zende. Toevoer gering.

Weenen, Dingsdag 1 Augustus. N. Metall. 83… lett. B. 96; Lomb. $95\frac{1}{2}$; Bankactien 1256; Wissel… den 12.07; dito op Parijs 146; Loten v. fl. 250 12… Leen. 88; Zilver $23\frac{1}{2}$.

Te Milaan is het huis Lampaniani met eene bela… som gefaillieerd.

Liverpool, Woensdag 2 Augustus. Van kato… 5000 balen verkocht.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 2 Augustus 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$59\frac{3}{4}$ $\frac{13}{16}$			
Dito Certificat.	3	$71\frac{3}{16}$ $\frac{5}{16}$	*Hope* 1798/1816	5	[illegible]
Dito dito	4	$88\frac{7}{8}$ 9 $8\frac{7}{8}$	Dito 1828/1829	5	[illegible]
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$88\frac{1}{2}$
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope*	4	$78\frac{3}{8}$
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten.	$2\frac{1}{2}$	$48\frac{1}{2}$	Dito dito 5e Ser.	4	
Dº *Rothschild*.	$2\frac{1}{2}$	$48\frac{7}{8}$	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	59[illegible]
Obligatien.	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	$18\frac{4}{16}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{16}$	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3	$37\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$	**Oostenrijk.**		
Dº Binnenl. 6/m.	3	$34\frac{1}{16}$ $\frac{2}{16}$ $\frac{1}{16}$			
Bew. Sp. Com.		$4\frac{7}{16}$ $\frac{1}{2}$	Metalliek	5	[illegible]
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	[illegible]
Portugal.			Dito letter B.	5	[illegible]
Londen nieuwe.	5	$36\frac{1}{16}$ $\frac{1}{8}$	Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	[illegible]
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	[illegible]

Mexic., te Lond. 3 pct. $23\frac{13}{16}$; $\frac{7}{8}$; dito Ob…

Algemeen was de markt heden wederom willig… kooplust in de hoofdsoorten van Holl. en vreemde effe… de laatste waren inzonderheid Spaansche tot beter … gezocht op de betere afkomende koers van Londen … waren lusteloos.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gra…